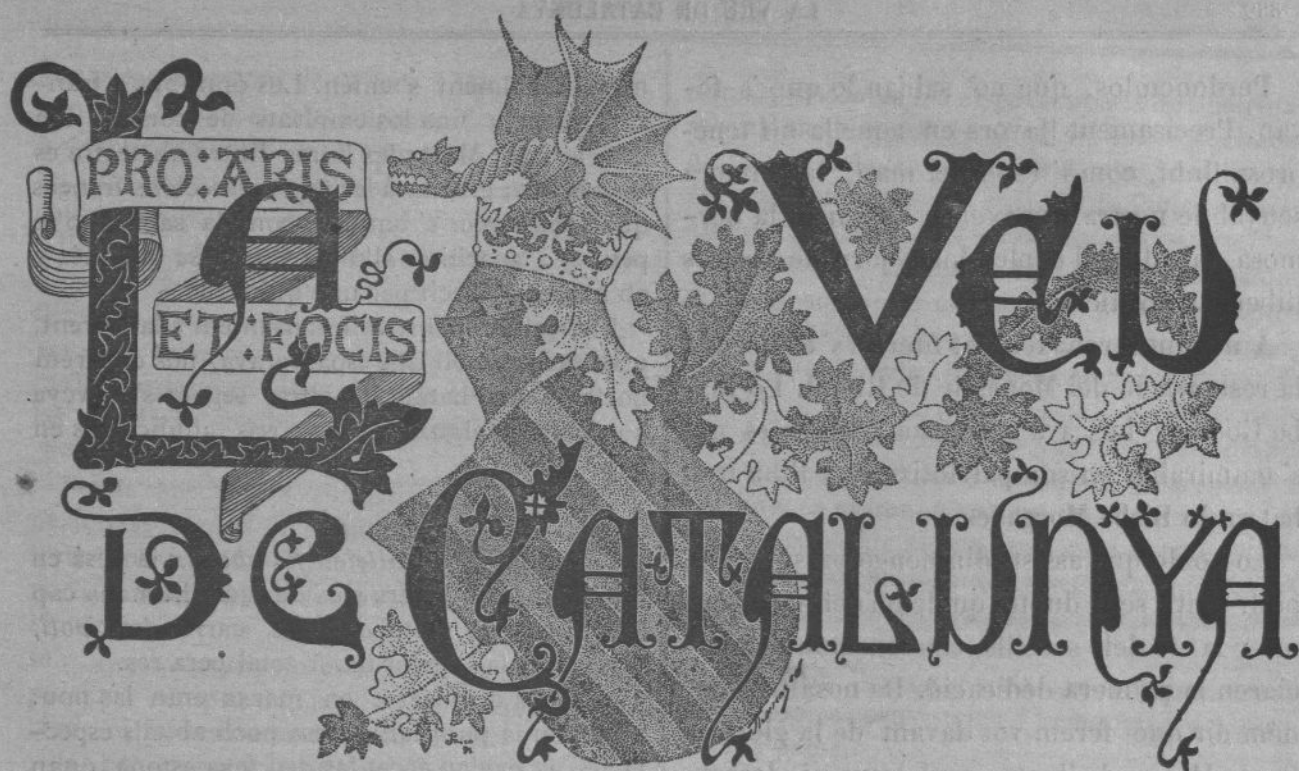

ANY III.

Barcelona 9 de Juliol de 1893.

NÚM. 28.

RECORDÉMNOS EN

Es un fet digne de estudi lo que hem pogut observar ab motiu de las festas que s' han celebrat á Ripoll en la nova consagració de aquell històrich Monastir. De per tot arreu plouen felicitacions y enhorabonas pe 'ls qui hi contribuiren á n' aquesta obra colossal; ni una sola veu de protesta s' ha alçat contra la restauració de Santa María de Ripoll, y axó que encara es viva la generació que presenciá sa destrucció y que hi ajudá bona cosa.

¿Com s' explica aquest fet? O millor dit, com s' explica que arribe un poble á perdre 'l seny y á oblidarse de sa dignitat fins al punt de destruir lo perenne recort de sas passadas grandesas?

Pera nosaltres no es cap misteri. En la fundació del Monastir de Ripoll, arran de la reconquesta, los qui hi contribuiren, aquell príncep que conquerí la independencia de son casal, aquell Bisbe Godmar, de la Seu de Vich, tots los magnats de la Catalunya cristiana creyan posar la primera fita del que havia d' ésser rich y extens patrimoni catalá, y 'l poble que hi assistia feu lo vot de no re-

posar en sa lluyta contra l' extranjer, que gosava posar lo peu en lo sagrat territori de Catalunya.

Mes, lo recort d' aquella gesta s' aná esborrant. De part en fora vingueren alenadas de superbia que 's condensaren en una idea: la unitat del poder: y de llavors ençá Catalunya tingué de lluytar contra sos enemichs y contra ella mateixa... pera ésser, á la fi, víctima d' aquella obcessió d' unitat.

Los catalans tingueren pena de constituir una varietat dintre del imperi espanyol; aquella pena se torná aviat vergonya, y tots los esforços del poble catalá tendiren á oblidar que aquí hi hagués hagut una historia gloriosa, que aquí hi hagués una llengua rica, unas costums típicas, unas institucions apropiadas al carácter del nostre poble.

Y tant si treballá que á la fi se surtí ab la seva.

En lo primer ters d' aquest segle, lo poble ho havia oblidat tot, segellant sa ignorancia ab una guerra dinástica, bárbara, cruel, sanguinaria y vergonyosa. No hi havia catalans: tot eran *blanchs* ó *negres*, y negres y blanchs esquarteraren á la patria y s' enviliren rihent de sos sufriments y de sa angoxa.

Perdonemlos, que no sabían lo que 's feyan. Precisament llavors en aquella nit tenebrosa lluhí, com l'estel del matí, la primera senyal de nostra renaxensa literaria, la hermosa aubada del esplendorós jorn de nostras llibertats polítiques.

A n'aquest renaxement literari s'es deguda la restauració del Monastir de Ripoll. Lo Bisbe Godmar buscava entre sos successors qui s'emmirallés en son patriotisme, y l'ha trobat en lo Bisbe Morgades.

Lo poble que assistí diumenge passat á Ripoll, senti, sens dupte, quelcom del entussiasme y la fé dels sensills catalans que presenciaren la primera dedicació. De nosaltres podem dir que ferem vot davant de la gloriosa Santa Maria, de lluytar sens treva ni descans fins á deslliurar la patria catalana del jou de las ideas forasteras, suplicantli que obre los ulls de tots los catalans á la fé, pera recuperar ab l'ardiment dels soldats del príncep Jofre, tot lo patrimoni que ells y sos successors nos confiaren, fins á fer que tota Catalunya pertanye exclusivament als catalans.

SEBASTIÀ FARNÉS.

LA FESTA NACIONAL

De todas mas estadas á París no m'havía escaygut trobarmhi lo día 14 de juliol, aniversari de la presa de la Bastilla. Los programas de la festa que s'hi celebra, esbarriats per tot França, atrauen en tal fetxa á la capital una multitud badoxa y abigarrada com may hagués vist. Tentat per l'espectacle volguí saberne quelcom directament. Las referencias, en casos semblants, pintan las cosas mes grandiosas y mes de color de rosa del que realment tenen.

D'altra part no'm quedava mes remey, sinó allunyarme de la metròpoli; y encara allí, baix pena de passar la frontera, la festa m'hauria vingut á trobar. La *Festa Nacional*, ab colors y animació mes ó menos esclatants, vius ó débils, se celebra fins en los poblets mes arreconats. A París ningú treballa: tot es tancat y barrat, menys las tabernas, cafés y *restaurants*. Edificis públichs, monuments, museus, etc., no's visitan. Ni 'l Nadal, ni Cap d'any, se respectan

mes, oficialment s'entén. Los ómnibus y tranvías plegan; fins los empleats de correus fan mitj jornal. Matar las horas dintre un teatre es impossible: gracias á las representacions francas que s'hi donan s'omplen com la sabata ab lo peu, y l'anarhi es alló de quedarse malmés y ab atachs d'ofech per una quinzena.

Llançats, donchs, voluntariament á la corrent, y ab cada remolí que esparverava, nos dexarem portar d'una banda á l'altra, segons s'hi veyá ó celebrava alguna de las cosas anunciadas en lo programa.

La vetlla, la *retraite au flambeaux* ja posá en moviment verdaders rius de carn humana cap á la plaça de l'*Hotel de Ville*, carrer de *Rivoli*, y plaça de la Concordia. Y total pera res.

L'hora de posarse en marxa eran las nou: mes com la puntualitat resa poch ab tals espectacles, ja havían tocat las deu feya estona quan aparegueren al lluny los primers resplandors de la comitiva. La multitud, ensopida de tant esperar, se reanimá de sopte. Las criaturas se desvetllaren, los baylets s'enfilavan als fanals y al rexeat del Jardí de las Tullerías, las donas se procuravan un lloch al cantell de las aceras, y las mes atrevidas en los burladers centrals de la vía convertits en pinyas de gent, tothom s'estacionava ahont podia, apilantse y extrenyentse ab la ilusió de veure millor. Mentres tant uns quants municipals empaytavan los cotxes que giravan y fugían, dexant net lo pas á la colla, que avançava fent brugit y carregada de brutícia com un cap de riera.

Al fi arribá á nosaltres. Trenta municipals de caball, á doble rengle, obrían la marxa. Uns quants bombers, ab flamas á la má, seguían. Venían, després, una banda de trompetas, altra de tambors y una música militar tocant la Marsellesa y després... una payellada de sanfayna sense such ni bruch, orde ni concert. Mitja dotzena de Orfeons y Societats de Gimnástica ab llurs banderas y atxas de vent; mitja mes de coplas desafinadas y una onada de dos á tres mil *personas* barrejantho tot. Molts fanals de paper y algún foch de bengala dalt de bastons dexavan apreciar la calitat d'aquella gentussa. Las veus eran mes de ví que de persona. La *carmanyola* se sentia mes que la Marsellesa. Aquí hòmens y donas s'empaytan, grapejan, cridan y renegan; altres, caminan arrengrerats y fent brasset, cantant de mes bona fé; ningú 's coneix y tothom s'acobra; los sexes y las edats van enrenou. Las mánegas de camisa fan costat á las de brusas, americanas y levitas; las gorras y bolets als barrets de copa. Las noyas y

donas que semblan de sa casa á las que s' escapan dels burdells. Los trajos de disfressa als de societat. Esmaginínse las mostrás y contrastos mes inverossímils y allí es troban y confonen y caminan plegats, de grat ó inconscientment. Allí regna un sol compás: la llicencia y las notás del hymne nacional, lo xarello, la gresca, la llibertat d' expansió, tot, tot, ajuda á la borratxera. Y així, com encomanats d' una mateixa malaltia, desfilan los grupos, fent mal als ulls, á las aurellas y també á la conciencia que s' hi revela contra.

Pochs espectadors simpatizan ab aquell Carnestoltes; alguns se 'l contemplan impassibles, frets, indiferents, y molts se 'l miran ab mespor que goig. De modo que al passar los municipals y polícions que tancan la comitiva un se sent mes tranquil. Lo baix poble exaltat per las passions sempre espanta, y mes quan sense credo ni fré las autoritats van ab ell.

Ja ha passat lo torb emportantsen darrera mils y mils ánimas que no han tingut prou força de voluntat pera resistirlo. Així la gent sensata s' fá cómplice de aquesta manifestació de sentiments oficial, ridícula y vergonyosa que per republicana y democrática que sia, deuria ser decent abans que tot.

Lo carrer de Rivoli ja está casi desert. Ara 'l fort de la inundació es á la plaça de la Concordia. Allí la llibertat, igualtat y fraternitat fan soroll plenas de vida, y aquí 'ls pórtichs interminables ab sa professó de fanals y la massa negrosa del Louvre callan com un mort; y n' obstant la impressió d' aquell bullici s' ha esborrat desseguida y 'l d' aquest silenci durará sempre. A París la ombra colosal de 'l Imperi emfosquirá sempre los colors llampants de la República.

Lo dia 14, dematinet, las músicas y xarangas seguint los carrers y *boulevards*; y unas quantas canonadas, despertaren abans d' hora al poble parisench. Los patrioters toca tardans s' acuytavan á penjar banderas y fanals als portals y finestras de sas habitacions. Los barris obrers principalment n' estavan farcits. Los cassinos, fondas y establiments de beure y menjar, desde 'ls més refinats als més populars, també. De casas particulars guarnidas, n' hi havia algunas en los punts céntrichs, pocas en los carrers amagats y cap en los barris aristocrátichs.

Los edificis públichs, inclos las iglesias, si que n' anavan plens. Grans cartelons ab l' escut de París y las inicials R. F. (República Francesa) y grupos de banderas los decoravan. A las plaças, entenas y garlandas de fanalets de las unas á las

altras y uns tablados de pots cuberts de llustrina, senyalavan l' espay destinat als balls públichs, quina copla deuen pagar los diaris; puix hi havia unas tarjas que deyan: «Bal du Petit Journal» «Bal du Gil Blas» etc.

Los carros y cotxes de tota mena y carretons y velocípedos que circulavan, portavan també llur banderola, y fins las bestias y las personas. Tot se movia sota 'ls plechs del *drapeau tricolore*.

Dotzenas y dotzenas de venedors ambulants de banderetas, cintas, medallas, escarapelas é *hirondelles nationales* aturavan al transeunt, y l' un se la planta al barret, l' altre al trau, l' altre á la butxaca: podentse assegurar que 'l que aquell dia no 's fa passar las ganas d' ésser *decoré* es perque no té dos sous.

Ahir Mr. Wilson exigía grans primas pera condecorarse, avuy, trieu y remaneu á deu cèntims la pessa.

Los colors que abundan mes, naturalment, son las francesos: més, si havíam de jutjar de la simpatía que tenen á las demás nacions per l' us que fan de llurs banderas, deduhiríam que á Espanya n' hi tenen ben poca. Ab una mica de paciència las hauríam contat sumantnhi encara, potser, alguna de suissa, també groga y vermella com la nostra. Está vist: com en questió de rals ja 'ns han fet lo compte, fins nos suprimexen las atencions *decorativas*: ¡Ab pobres! no s' hi tractan. En cambi las banderas russas onejan arreu. ¡En bona fé que fá riure! Lo penó d' una república democrática y radical al últim grau y lo d' un Imperi autócrata y absolut com cap, agermanats! Planyemlos y observém que la majoria dels grupos oficials de banderas ne portan set, confirmant als nostres ulls que París (diguém França, es, com diu lo P. Coloma, la universitat dels set pecats capitals.

JOAQUIM CABOT Y ROVIRA.

(Seguirá).

PERA LA HISTORIA DE St. BOY DEL LLOBREGAT

Regirant papers vells de l' Arxiu Notarial de la Ciutat de Tarrassa, m' he fixat en una crida del batlle de la mateixa, pertanyent á las firas y festas del poble de Sant Boy del Llobregat, instituhidas poch mesos abans de la data de aytal pregó.

Ja sabéu que no es d' interés general ni revesteix gran transcendencia 'l document esmentat, mes lo creyém publicable en quant constitueix una fita de la historia d' aquella localitat, que celebra encara sa festa major á la diada en que per privilegi Real se li concedí la facultat de celebrar firas.

Ab tot, además, no dexa de ser curiosa aquexa crida per algunes de las particularitats que conté.

Diu així, literalment copiada:

«Ara hoyats queus ffa hom seber a tuyt generalment per manament del honrrat Narnau Domenech batle de Terraça per los honorables consellers de Barcelona. Que com lo Senyor Rey ab carta sua ab son segell de la Sua Magestat pendent segellada dada en Valencia á x dies de Jener del any present, haja ator-gades al honrat Mossen en Galceran de Rosanes cauallier fer personalmente fires en la villa de Sent Boy de Lobregat, en aquel loch o part on li plaurá dins la dita vila, les quals fires comensen la festa de Sent Boy, la qual festa es cascan any á xx dies Maig e duren per x dies lauors primerament e continua sdeuenidors, ab la qual carta lo dit Senyor Rey assegura e guia tots e sengles persones a les dites fires anants e vinents e stants e retornants ab totes lurs bens, exceptats que no sien traydos baras heretges sodomites trenchadors de camins fabrichadors defalsa monede homeyes ladres e aquells qui han comes crim de lesa Magestat e aquells qui son enteruenguts en los robaments dels jueus de la terra del dit Senyor. E no res menys haja guiats e assegurats tots los damunt dits de tots e sengles deutes en los quals no sien principalment o en nom de fermançes obligats ne encare en aquells cases sino sera en aquells fadiga de dret trobade primerament. En la dita carta sia contingut, que qualseuol qui mogut pel sol gosament o en altre manera vendra totes les coses demunt dites la ira del dit Senyor e pena de mill diners dor als copes del dit Senyor aplicadors sens alcun remey sera encorregut lo dampnatge donat primerament sera satisfet. E ara lo dit honrat batle sia stat sequest per part del dit honrat Mossen Galceran de Rosanes que la dita carta e les coses en aquella contengudes publicar fes ab veu de crida per los lochs acostumats de la dita ciutat. Per ço lo dit honrat batle a sequesta del dit honrat Mossen Galceran de Rosanes notifica a tot hom generalment les dites coses per ço que acnorantia no puxquen allegar.»

Aytal crida está fetxada del dia tres de Maig del any 1394, y transcrita del Llibre de la Cort del batlle, de Tarrassa, dels anys 1392, 93, 94 y 95, obrant al Arxiu Notarial de la propia Ciutat.

Y la creyém complertament inédita.

J. SOLER Y PALET.

TANTUGÓ

Tantugó es un vell que 's amaga dintre 'l bosch. Guarda 'ls camps y 'ls prats porque nó 's hi robe res. Quan los blats son cegats y 'l herba dallada, fins que estigan aplegats per l' amo, Tantugó no dorm pas; ell vetlla sempre. La por de veurel sortir, deté los lladres. Es bo, creyeuho, mes es selvatge. Un llaura-

dor que sabia de que se las havia, deya sovint que lo millor guardiá dels fruyts de la terra, era Tantugó.

Una tarde del mes de juliol, un ramat d' ovelles pastorava en una montanya; lo pastor s' adormí; quan se desvetllá s' adoná de Tantugó que fugia cap al bosch. Un altre día fou vist per los pastors en una hermosa vall, ajagut sobre una roca. Encara avuy en alguns pobles del Pirineu, los infants li tenen por. Quan un noy ó una noyeta no vol creure á sa mare, ella li diu: fente compte! vaig á cridar á Tantugó, que ara mateix sortirà del bosch.

PEP DE L' AUBAGA.

ROSER DE TOT L' ANY

DIETARI DE PENSAMENTS RELIGIOSOS

MES DE JULIOL

DIA 9.

Á JESÚS

Lliriet florit,
Roseret rosat,
de perles guarnit
de flors carregat.

Per tot jo us oviro,
per tot jo respiro
la divina essencia
de vostra presència.
De les valls oh Lliri,
Rosa del empiri,
floriu cada día
dins l' ánima mía.

Siau benehit,
siau estimat,
Lliriet florit,
Roseret rosat.

DIA 10.

Lo vostre dolç sagrari
es per mi lo bescambi de l' amor,
fins ara á canbiarhi
portí mots de glosari,
avuy jo vinch á canbiar mon cor.

DIA 11.

Per qui té l' Amor al cel,
¡que anyorívola es la terra!
Mes á Deu que m' hi desterra,
no li diré pas cruel.

Al estel que hi veig somriure
apar que li sento dir:
La terra es sols per morir
més lo cel es fet per viure.

DIA 12.

Convertisti planctum meum
in gaudium mihi.

¡Oh quina dolça alegria
la que naix en lo dolor!
es una rosa d' olor
que en lo Calvari se cria
y floreix en lo Thabor.

DIA 13

Es lo pecat la llaga antiga y nova
que en vostre cor, que l' ànima me roba,
y en vostra ma y en vostre peu se obrí,
es lo pecat la ma que los renova,
y jo ¡vil pecador! so lo butxí.

DIA 14.

JESÚS ALS HÓMENS

Omnes sitientes venite ad aquas.
Ys. 55-1.

Los qui teniu fam,
veniu á mon Cor,
que ací trobaréu
lo fruyt de la vida;
los qui teniu set,
veniu á mon Cor,
que ací trobaréu
la font del amor.

DIA 15.

SANTA ANGELA DE FOLIGNO

Un dia jo plorava avergonyida
davant de Jesucrist crucificat;
passavan á ma vista enterbolida
los dias de ma vida,
y no 'n passava ¡ay! sense pecat.

Era una horrible lepra ma llureya,
de cap á peus rajava d' infecció;
dintre mon cos la pobre ànima jeya,
de la fortor que feya
se engendrava al entorn la corrupció.

De un á un mos membres acusava,
y en tots, confosa, m' acusava á mi;
des de la porta del infern mirava
del cel la porta blava,
quan de colp transportada m' hi trobí.

JACINTO VERDAGUER, PBR.

LA HISTÓRICA CAPELLA DEL PÓPULO

«TRADICIÓ DEL CANONGE MULET.»

I

Una de las tradicions religiosas mes importants que
s registren en la historia de nostra ciutat de Manresa,
es sens dupte la que existeix en la capella de Nostra
Sra. del Pópulo.

Aquesta capella, construhida en mitj de la baxada

que de la Plaça major conduheix al vianant á l' iglesia
de la Seu y al carrer de Santa Llucia, es una de tan-
tas, y una de las que mes devoció atreyan á nostres
avis, per ésser dedicada á la Verge Santíssima, y tam-
bé per ésser al mitj de la ciutat: lloch de passada que
á cada moment podian visitar.

Axó no vol dir que los manresans d' avuy no hi
tinguém devoció; bona mostra n' es, la restauració
completa d' ella que 's feu en l' any 1889, costejada
per los devots de María.

Encara recordém un succés marvellós del segle
XV, que la historia y la tradició fins avuy han contat;
y no hi ha manresá que al esmentar lluny de sa casa
la historia de la patria no tinga per gloria de Manresa
recordar la mort y resurrecció del canonge de la Seu,
lo Dr. D. Francesch Mulet, assassinat crudelment per lo
fiscal de la Curia del Batlle, nombrat Francesch Planes.

¿Quina relació guarda la resurrecció del canonge
Mulet ab l' històrica capella de Nostra Senyora del
Pópulo? Es tradició, que totas las vegadas que lo dit
canonge passava per devant d' aquesta capella s' age-
nollava estant un breu rato en oració.

La especial devoció que sempre havia tingut á la
Verge Santissima, valgué lo favor gran que Ella li
alcançá de ressucitar al poch temps d' ésser mort,
pera retractarse d' algun error que tingué durant la
seva vida.

Mes, ans de passar avant en nostra relació, convé
que nostres estimats llegidors renoven la memoria de
la mort y resurrecció del canonge Mulet, pera poder
axís apreciar més l' objecte d' aquesta breu ressenya.
Los datos principals d' ella los havém extret d' un
llibre històrich antich, que ha servit de molt als his-
toriadors de nostra ciutat de Manresa.

II

Era lo dia 8 de setembre de l' any 1428.

En lo santuari de Nostra Senyora de la Salut, en
Viladordis, se celebrava ab gran concurs de manre-
sans la festa del naxement de María Patrona d' aque-
lla Parroquia.

Entre la molta gent que acudia allí, pera disfrutar
de la festa, hi havia un tal Francesch Planes, procura-
dor fiscal de la Curia del Batlle de la ciutat.

Aquest home, de caràcter sever y orgullós de si
mateix, no pensava en altra cosa mes que en divertir-
se; estava dominat pel vici y llibertinatge tan freqüent
en la societat que viu sens Deu, y havia acudit allí
ab sos companys de tuna, pera mofarse de la pietat
dels bons manresans, que visitavan la Verge de la
Salut.

Se havían acabat las festas en Viladordis; y de re-
torn á la ciutat prop de la iglesia de Sant Bartomeu (1)

(1) La antiga iglesia era al extrém del carrer de las Codines,
hont es l' actual. Havia estat Parroquia en los segles XIII y XIV.
Als 24 agost del any 1582 se fundá lo convent de PP. Caputxins
y l' actual iglesia fou començada als 13 de juny de 1674.

trobà lo dit Francesch Planes á un home, que segons se collegeix seria lo dimoni, que li digué:

—Ja pots divertirte, Francesch, mentres lo teu fill està plorant.

—¿De qué plora? contestá resolut.

—¿De qué?... lo canonge Mulet lo ha corretjat, de-xantlo casi mort.

Ab aytals paraulas s' encén lo cor de Planes en odi sectari y fer contra la respectable persona y dignitat de Mulet; corra depressa cap á la Seu y trobantlo que sortia del chor, sens dirli paraula, lo fereix ab la espasa que portava y fuig en busca del seu fill: á qui creya haver venjat en aquell moment.

Los canonges y seglars que ho presenciaren espantats, no sabían explicarse lo succehit: uns corren darrera del malfactor y assessí, mentres los altres donavan auxili al ferit, que sens esperança de vida lo conduhian á sa propia cambra.

Morí de la ferida lo canonge Francesch Mulet al dia següent; y Francesch Planes fou posat luego en mans de la justícia, que 'l condemna pochs dias després á morir penjat, (1).

La veritat es que aquell venerable sacerdot y canonge havia castigat lleugerament al fill del fiscal, á qui ensenyava de llegir y escriure. Mes com aquell home á qui no conexia Planes, y 'l qual va trobar en lo camí, li exagerás lo cas, y essent com era de geni fort y carácter llibertí, volgué venjar d' aquest modo lo petit cástich que Mulet va donar al seu fill.

Amortallat lo cos del canonge y posat sobre 'l llit de sa propia cambra, (2) diuen las actas que 's formalisaren, que allí mateix va ressucitar y que luego va cridar al Prior y demás canonges que estavan en las cambras de mes aprop.

Las matexas actas testimonials donan fé de que estant presents los canonges y altres seglars que admiravan un prodigi tan gran, varen sentir que Mulet ressucitat, deya:

«¡O Dómine Prior! jo som estat davant lo Juy divinal, é som passat per las penas del Purgatori, que son molt fortas, é fora estat damnat eternalment sinó fos per la Sacratissima Verge María la qual jo saludava fahentli oració quiscundia á una Imatge que jo li havia feta fer molt bella; (3) é assó per quant jo dit Mn. Mulet estant en lo estudi de Lleyda havia tingut una grandíssima error, so es, que la dita Sacratissima Verge María hera concebuda en pecat original.» (4)

(1) Fou penjat Francesch Planes lo dia 10 de setembre, dos dias després. La forca se alçava en la plaça major enfront la creu de pedra que hi havia sobre la capella del Pópulo.

(2) Los canonges que alashoras eran regulars, habitavan en unas celdas que hi havia en l' ala esquerra dels claustres antics en la Seu.

(3) En la deposició testimonial que feu lo Dr. Joan Ferreres, canonge de la Seu en 1489 diu: que Mulet havia fet pintar una Imatge de la Verge María molt hermosa.

(4) Es copia del original.

Després digué que la Sacratissima Verge María havia alcançat de son amantíssim Fill, que la pena eterna se li commutás en temporal, y que per lo breu espay de nou horas ressucitás, se confessás y 's retractás d' aquella opinió que tan protervo havia tingut, y que desenganyás als qui la tenían, no estessen fermes en ella, no obstant quiscuna rahó en que los aparegués poderse fundar. (1)

Passaren las nou horas; y segons lo testimoni doctor Joan Ferreres canonge, torná á morir lo Dr. Mulet entre las deu y onze horas de la mitja nit. (2)

Al dematí següent se celebraren los Oficis de difunts y fou sepultat lo cadáver del canonge Mulet en lo Presbiteri de l' Iglesia de la Seu. (3)

Després de varias traslacions, en l' any 1713 fou col·locat en l' actual mausoleu, que 's veu en la capella de Sant Agustí de la matexa iglesia.

III

En un llibre modern que tracta de la resurrecció del canonge Mulet, havém llegit que al ésser traslladat lo cadáver de dit canonge des de la casa que habitava en la plaça, á la Seu, al passar enfront la capella de la baxada del Pópulo ressucitá.

Sembla que no es prou exacta aquesta noticia; per quant havém vist en la deposició testimonial que 's feu ab tota solemnitat en la Seu lo dia 16 de febrer de 1489 y en la qual juraren los testimonis dir la veritat de tot davant del Santíssim Sagrament y posadas las mans sobre 'ls Sants Evangelis, que aquellas venerables personas dignas de tota fé que ho havían presenciati digueren que la resurrecció del canonge Mulet, fou en sa propia cambra de la Abadía de la Seu, hont vivían los canonges regulars. (4)

Ni tampoch es prou exacte que passás enfront la capella de la baxada del Pópulo, quan lo portavan á enterrar, sinó que des de sa propia cambra lo traslladarian dins l' iglesia de la Seu, hont l' enterraren.

¿Donchs quina relació guarda la resurrecció del canonge Mulet ab la capella de Ntra. Sra. del Pópulo? Recordarém que lo testimonial citat diu que la canonge Mulet havia fet pintar una Imatge de María Santíssima molt hermosa, davant la qual tots los dias resava l' ofici parvo. Aquest quadro estava en la sua cambra

(1) P. Germes, en lo Prólech de la traslació dels cossos Sants.

(2) Així consta en la deposició solemne que 's feu á 16 de febrer de 1489; per rahó d' haverse perdut la informació original que auténtica se rebé y enviá copia á la Congregació de Basilea que estava formada y junta pera celebrar Concili general en l' any 1481. Se trobará la relació mes extensa en l' Epítome Histórich sobre la ciutat de Manresa, escrit en l' any 1692 per lo sabí P. Roig y Gelpí.

(3) Los ossos del cadáver de Francesch Mulet, canonge de la Seu, en l' any 1696 encara estavan articulats y units en una caixa de fusta en lo pedestal del altar major en lo presbiteri de l' iglesia de la Seu. (P. Germes. Prólech citat)

(4) P. Roig. Epítome Histórich, pagina 229.

quan ressucitá y davant de l' Imatge declará que la Verge Santíssima fou concebuda sens pecat original.

Després de la mort del canonge, segons dato pres de la historia, fou colocat dit quadro, en la capella dels claustres dedicada á la Concepció de María (1). En l' any 1551, que 's construí l' actual retaule, lo posaren en la part del Evangeli en dita capella, y mes tart, en memoria de la molta devoció que tenia lo canonge Mulet á la Mare de Deu del Pópulo, com havém dit abans, se determiná traslladar á la sua capella lo quadro davant del qual lo canonge ressucitá.

¿Tenen rahó los manresans en dir que 'l canonge Mulet ressucitá davant de la Verge del Pópulo? Si, y molta, porque ressucitá davant l' Imatge de la Verge que allí 's venerava, la mateixa que hi havia en la sua cambra lo dia de la resurrecció. (2)

Conservém y propaguém, la religiosa tradició que diu haver ressucitat lo canonge Dr. Francesch Mulet davant la venerada Imatge de Ntra. Sra. del Pópulo.

JOAQUIM SARRET.

Del *Selmanari Catalá*, de Manresa.

AHIR Y AVUY

¡Pobra Espanyai

Hermosa y bella t' he vist,
hermosa, bella y galana
com una rosa de maig
al darli un dolç bes l' aubada.
Enjoyava ab ruxim d' or
tos monts y gemadas planas,
lo sol que ornava ton front
com á Reyna y sobirana;
y día y nit los aucells,
ab armóniques passades,
endolcían tos encants
y te cantavan las gracias;
la lluna, en tos rius d' argent,
que arenas d' or arrastravan,
tot festejant ab las flors,
fentli d' espill se mirava.
Eras la perla mes bella
d' aqueixa rica garlanda
que brilla en lo front d' Europa,
com sol en la volta blava.
Ton valor era temut
y 'l teman avuy encara,

(1) En la capella dels claustres de la Seu se instalá en l' any 1489 la confraria de la Immaculada Concepció, coneguda avuy per dels *favets*.

(2) Segons nos han assegurat, encara existeix lo quadro històric de Mulet; lo qual desitjariem veure en la capella del Pópulo, á fi de que 'ls manresans d' avuy poguessen venerarlo; y també porque 's conservés lo merit que té, tant per sa historia com per la tradició que representa.

mes tan sols es un reboll
que encara guarda la sava
d' aquell arbre gegantí,
que caygué á les destrallades
dels fills borts, d' aqueixos reys,
que ta sombra menys preuaren,
pera donarte la llum
de la França y l' Alemanya;
y tes forces han minvat
d' exa llum á les besades,
besades de llamp que trinxan
del arbre les verdes branques;
per xó ni te tem l' Europa,
ni la mar tem tes petjades,
com les temia altre temps
en que aqueixa llum extranya
encar no havia caygut,
com llamp, damunt nostra patria.
¡Ahl si s' alcessen los reys
de las tombas en que jauen,
y d' incógnit passejessen
sa mirada sobre Espanya,
tornarían espantats
á sas tombas solitarias,
llançant al ayre fort crit
que diria: «no es Espanya;»
l' Espanya era rica y gran,
ja may son front deblegava,
les nacions totes del mon
davant d' ella se flectavan;
portava l' honra en son pit
la justicia era sa aymada,
¿y axís s' hauria tornat?
axís deshonorada Espanya?...
no pot ser, no es ella, no,
y á ses tombes solitaries
fugirian tot cridant:
—Aném, no existeix Espanya.
Com l' Atlántich, al pregón
de la mar s' es enfonsada.

FRANCESCH DE P. GIRBAU Y CASTELLÀ.

LAS FESTAS DE RIPOLL

Foren animadíssimas com era d' esperar. Una immensa gentada omplia sos carrers adornats ab arcadas de ramatge, escuts y banderas y cartelas ab temas alusius á la festa. Dalt del campanar del Monastir onejava la bandera catalana.

Lo dissapte al matí se feu la consagració del temple, á la que assistiren l' Arquebisbe de Tarragona, los Bisbes de Barcelona, Vich, Lleyda, Seu d' Urgell, Segorb y Menorca, y l' Abat mitrat de Montserrat. Aquesta cerimonia se celebrá á porta tancada.

Des de la iglesia de Sant Pere, quatre sacerdots tras-

ladaren las santas reliquias al temple restaurat y tot seguit aquest fou obert al públich. Lo Sr. Bisbe de Vich consagrà l' altar major y descobrí l' hermós mosaic present de Sa Santedat; los altres altars foren consagrats pe 'ls prelats de Segorb y Lleyda:

La primera missa que 's celebrà en la nova parroquial de Santa Maria, fou dita pe 'l senyor Bisbe de Vich, vestint la rica casulla que 'ls ripollesos regalaren á la iglesia de Santa Maria.

A la tarde del dissapte, se feu la traslació dels Comtes de Barcelona des de la iglesia de Sant Eudalt, acte que emocioná á quants pogueren presenciari-lo. Las despullas de Ramon Berenguer lo Gran, Jofre lo Pilós, Rodulf, Tallaferro y alguns abats del antich Monastir, foren portats á S.^a Maria acompanyats dels representants de gran nombre d' associacions, entre banderas, una de las quals cridava l' atenció per sa riquesa y bon gust, la regalada al Monastir, per l' Associació arqueològica de Mataró, qual descripció fem en altre lloch.

En lo Monastir se cantaren solemnes completas y á la nit hi hagué iluminació general en la vila.

Al matí del diumenge, día 2, lo senyor Bisbe de Vich celebrá l' anunciada missa de comunió, y tot seguit s' organís la professó pera traslladar des de la iglesia de Sant Pere, la venerable imatge del Sant Crist, miraculosament salvat del incendi en 1835. Aquesta professó fou un dels actes que mes cridaren l' atenció per sa varietat y per la riquesa de colors. La Comitiva entrá á la nova iglesia que ha quedat hermosíssima després de la restauració. Los oficis se celebraren ab tota pompa. Lo sermó que pronunciá 'l senyor Bisbe de la Sen, en hermós y correcte catalá, meresqué las aprovacions de tots quants tingueren lo privilegi de sentirlo. Començá tributant un merescut elogi del senyor Bisbe de Vich, y feu tot seguit una aprofundida y erudita excursió històrica, en la que anavan aparexent los fets capitals de la historia de Catalunya y del Monastir, units los uns ab los altres; demostrá que la religió catòlica es á Catalunya no sols fonament de la patria, sinó condició essencial de sa existencia, de tal manera 's confon aquí, en los segles passats, la fé ab lo patriotisme.

Alabá al moviment regionalista que va fent via y censurá als qui, pretextant estimar á la patria catalana volen arrebastar-li á Catalunya sas creencias, als que invocan lo regionalisme, y adoptan del extranjer sas usansas, teorías malsanas y creencias extravagants, y pregonantse catalanistas defensen las mal anomenadas llibertats modernas, essent mes aviat servituds antigas, la del pensament, los cults y altres.

Elogiá á tots los qui han contribuít á la restauració del Monastir, posant de relleu la importancia y transcendencia de la festa que 's celebrava, en época de penuria pe 'l poble, perque es época de penuria per sa mare la iglesia, á qui s' arruiná ab las desamortizacions, sense profit pe 'l poble, en nom de qui 's vá cometre la iniquitat.

Al acabar la missa se doná la benedicció papal, y 's canta un solenne *Te-Deum*.

Després, en lo convent de Monjas Carmelitas, lo senyor Bisbe de Vich obsequiá ab un dinar á la comitiva oficial, y als postres, se pronunciaren discursos encaminats al major esplendor de la terra catalana, y d' aquell llevat de taula n' exí la idea grandiosa de la restauració de Poblet, idea que reberen ab aplauso y entussiasme tots los comensals.

En lo saló del Cassino s' hi celebrá una sessió catalanista presidida pe 'l Sr. Permanyer. Se pronunciaren entussiasmas discursos que foren aplaudits per la nombrosa concurrencia que assistí á dita manifestació patriòtica.

Lo matí del dilluns se celebraren moltes missas y un solemne funeral pera honrar la memoria dels Comtes de Barcelona y dels Abats del Monastir: oficiá lo Sr. Bisbe de Barcelona, y pronunciá un brillant panegirich de las glorias catalanas al dir la oració fúnebre, lo Sr. Bisbe de Segorb.

Aquestas foren las brillants festas de Ripoll, qual recort no s' esborrará may mes de la memoria d' aquesta generació, y 'n trameterá las dolçes impressions á las generacions que vindrán, fins á veure del tot restaurada la patria catalana, y mes enllá y tot.

JORDI.

MOVIMENT REGIONALISTA

Lo celebrat novelista D. Narcís Oller ha anat á passar uns quants dias á Santander. La premsa montanyesa ha aprofitat aquesta ocasió pera publicar artícles bibliogràfics pera determinar la significació del senyor Oller dintre del moviment de renaxensa literaria de Catalunya.

Y no sols la premsa santanderina li ha fet una rebuda magnífica, sinó que 'l senyor Oller ha estat objecte de molts obsequis per part dels qui conreuan las lletras en la montanya castellana, los qui han expressat repetidamente que donavan testimoni á Catalunya del agraïment que sentan pe 'ls obsequis que 's tributaren aquí al *leader* de las lletras montanyesas, En Joseph M.ª Pereda, mantenedor dels Jochs Florals del any passat.

Axis també ho ha fet constar ab molta insistencia lo senyor Oller al rebre tals testimonis de simpatia y d' afecte. Creyém que la personalitat del senyor Oller se mereix aquells obsequis; com, per altra part, considerám dignament representadas las lletras catalanas per l' eminent novelista, y las manifestacions que á n' ell se tributan á Santander no poden menys de moure nostre agraïment en la modesta part que d' ellas nos pertoca,

Per axó la redacció de LA VEU DE CATALUNYA, que no oblidará may la abraçada de germanor que 'ns feu lo

senyor Pereda, ha tramés al il·lustre prosista montanyés, lo següent telégrama:

«Joseph M.ª de Pereda. Santander.—LA VEU DE CATALUNYA, reconeguda, accepta y agraeix com propias totas las manifestacions d'afecte y admiració que 's fan á nostre estimat Oller. Ell porta, ab molta honra per nosaltres, nostra representació. En la impossibilitat de ferho ab tots, abraçám cordialment á V., genuina encarnació d'aqueix grapat d'escriptors y artistes montanyesos que tant estimám.—Verdaguer, Cabot.»

Ahir degué començar en lo «Centre Catalá» de Sabadell, la tanda de conferencias destinadas á explicar y fer populars las bases acordadas en l'Assamblea celebrada á Reus per la «Unió Catalanista».

S'ha encarregat de la primera de ditas conferencias, D. Modest Durant y Folguera.

L'Associació de Propaganda Catalanista ha publicat un fascicle ab lo titol de *Lo moviment regionalista*, primer número d'un periódich, en lo qual s'anirán publicant los treballs de propaganda mes notables del catalanisme militant, pera commemorar la restauració de Santa Maria de Ripoll.

Es un treball d'esperit verament catalá degut á la delicada ploma del mestre en gay saber, D. Joseph Franquesa y Gomis.

En las duas planas centrals hi ha dos gravats representant l'un, lo monastir de Santa Maria de Ripoll, y l'altre, l'Excm. é Ilm. Sr. Bisbe de Vich.

Dit fascicle fou escampat en nombre d'alguns mils entre 'ls forasters que visitaren Ripoll mentres duraren las festas.

Sintetisan aquest important treball de propaganda sas darreras paraulas, quan diu:

«Nostra llibertat no nos la tornarán los altres, sinó nosaltres mateixos. Sols la fé de tots pot refer lo que ha caygut y lograr que algún dia Catalunya torne á ser dels catalans.

En aqueix sentit l'obra de Ripoll es un gran exemple. Si la fé d'un Morgades ha lograt la restauració del Monastir, la fé de tots los catalans no logrará la restauració de la patria?»

Felicitám á l'Associació de Propaganda Catalanista pe 'l zel y entussiasme ab que sap cumplir sa missió.

Ab motiu del atropell de que ha sigut víctima la Junta de Defensa de la Corunya, per part de l'autoritat governativa, manant tancar lo círcol d'Artesans ahont se reunia y dictant auto de presó contra tots sos individus ab fiança per la llibertat provisional de 5,000 pessetas per cada un, la *Lliga de Catalunya* dirigí á la junta processada lo següent telégrama:

«La *Lliga de Catalunya* s'adhereix á la protesta viril regió gallega contra arbitraria y tiránica dispo-

sició clausura local ahont s'hi reunia la Junta Defensa Corunya y recorda necessitat de preparar en totas las regions espanyolas lo convenient pera acabar d'una vegada y pera sempre ab los despotismes polítichs centralistas.—President, Alsina.»

La Junta de Defensa de la Corunya ha contestat á la *Lliga* per telégrafo lo següent:

«Agraeix vivament aquesta Junta sa manifestació adhesió protestant atropell comés. Confiats en nostre dret, seguirem campanya empresa á la qual nos animan los que com vostés pensan desinteressada y noblement.—Soto.»

Per altra part, lo telégrama que li dirigí la *Lliga de Catalunya* adherintse al manifest de protesta dirigit per la Junta de Defensa á la regió gallega, ha sigut contestat així:

«Junta Defensa Corunya agraeix aqueix Centre adhesió á protesta regió gallega que desitja com Catalunya destruir d'una vegada pera sempre despótica absorció autonomías regionals per governs tirànichs centralisadors. Imiten demés regions exemple Catalunya, Navarra y Galicia, y triomf serà definitiu. —Galicia sola no cedirá en sos propòsits; encoratjada per *Lliga de Catalunya* serà si pot ser més perseverant.—Joseph Soto.»

Hem rebut de Vich un elegant exemplar de poesias degudas á nostre malaguanyat amic, D. Francesch de Febrer, que ab molt bon acort han sigut impresas baix lo titol de *Llegats Literaris*. Conté ademés la obreta la novela *Roseta Gurniol* del mateix Febrer; y algún altre treball literari, com la necrologia del difunt poeta; deguda á D. Joseph Viguer, y 'l quadret *De Vich á Viladrau*, de D. Martí Genís que foren llegits en la memorable vetllada necrológica que dedicá 'l Círcol literari de Vich á D. Francesch de Febrer.

Hem rebut los «Estatuts de la Federació dels gremis de Catalunya, constituída baix la invocació de la Santíssima Verge de Montserrat,» de qual institució tinguerem ocasió de parlar en un de nostres passats nombres.

Tant la forma externa de dita Federació, com sa essencia, son purament catalanas. Catalá es l'idioma oficial de la Federació, catalans de cor son sos iniciadors y organisadors, catalana es sa patrona, y catalá l'esperit que informa la Federació, esperit que 's revela en la circular que als Estatuts acompanya, al dir que va aquest «vast organisme dirigit á donar vida corporativa á la classe agrícola de la regió catalana, á fi de evitar en la matexa, fins ahont sia possible, lo que comunament s'anomena *la qüestió social*; ab l'objecte de que obtinga la influencia de la representació colectiva de classes, en la marxa dels interessos generals, proporcione basa segura á las varias institucions que poden fundarse sobre l'associació, y pro-

cure lo benestar moral y material dels agricultors y l'avenç de l'agricultura».

Grans esperanças fá concebir aquesta nova associació, principalment porque ha pres com á fonament los principis socials, la constitució interna del poble catalá, de qui s'ha dit ab molta rahó que si 's distingeix per sa independència individual portada fins al extrém, no es menys característica seva la nota de complaures en la vida corporativa que porta també fins al regonexement de la vida autònoma dels diversos organismes socials.

Elegantment imprés en doble fulla de cartulina y á duas tintas, se repartí entre 'ls que concorregueren á las festas de Ripoll per iniciativa del Excm. Sr. Bisbe de Vich, un recort d'aquella memorable diada en que s'inaugurá la restauració del temple de Santa Maria.

L'imprés es en catalá y conté una portada y las tres següents oracions:

Oració de Davit.—¡Oh Senyor Deu nostre! tota aquesta abundancia de cosas preparada per nosaltres pera axecar una casa ó Temple á vostre sant Nom, de vostra má ha vingut, y vostras son todas las cosas.

Prou sé, Deu meu, que Vos soudejáu los cors y amáu la senzillesa; y per axó ab senzillesa de cor he ofert joyós aquestas cosas, y he vist com vostre poble, que aquí s'es aplegat, ab gran alegría vos ha ofert los seus dons.

¡Oh Senyor Deu d'Abraham, d'Isaac y d'Israel nostres pares! conserváu eternament aquest afecte de son cor, y que dure per sempre aquesta devoció á vostre cult. (*I. Paralip. XXIX. 16 et seq.*)

Oració de Salomó.—Si 'ls fills de vostre poble pecassen contra Vos... y 's convertissen de cor y fessen penitencia, y en la terra de son captiveri vos demanessen perdó, dihent: pecarem; inicuament hem procedit: injustament hem obrat... y vos adorassen girats envers al camí de sa terra que donaren als seus pares y á la ciutat que Vos escullireu y á la Casa que he fabricat á vostre Nom: Vos escoltaréu des de 'l cel, des de aqueixa fermíssima estada, las sevas pregarías, y faréu vostra sa causa y perdonaréu á vostre poble, encara que pecador.

Puix Vos sou lo meu Deu, vos prego tinguéu oberts vostres ulls y atentis vostras orelles á las oracions que 's farán en aquest lloch. (*II. Paralip. VI. 36 et seq.*)

Jam lætus moriar.—(*Genes. XLVI.-50*).—Ja moriré content. Content moriré després d'haver tornat á la Santíssima Verge Maria son antiquíssim trono de Ripoll; á Catalunya sa casa payral; á sos Comtes y Abats llur honorífica sepultura; y haver treballat pera fer revivre son esperit y sas virtuts, y ab un y altrás las venerandas tradicions catalanas.

¡Que Deu nostre Senyor m'escolte y atenga, y m'seguescan tots mos estimats compatricis!

AYMADORS DE LAS LLETRAS PATRIAS

CERTÁMEN LITERARI

PATROCINAT PE 'L MAGNÍFICH AJUNTAMENT DE LA BISBAL.

Aquesta Societat, comprenent lo molt profitosas que son pera la cultura dels pobles las honrosas lluytas de las lletras, ha acordat la celebració d'un CERTÁMEN LITERARI 'l dia 16 d'agost del present any, segon de la Festa Major d'aquesta vila, á qual objecte convida als poetas y prosistas, oferint los premis que 's dirán, y atenenntse á las bases que 's fixan en lo següent Cartell:

I. Premi d'honor y cortesia, ofrena de la Societat, consistent en una Flor Natural; s'adjudicará á la millor poesia sobre assumpto que 's dexe al bon gust y franch arbitre del autor.

Seguint la bella costum d'antich establerta, qui obtinga aquest premi deurá ferne present á la dama de sa elecció, la qual, proclamada Reyna de la Festa, entregará des de son seti presidencial tots los altres premis als que 'n resulten guanyadors.

II. Premi del Magnífich Ajuntament d'aquesta vila. *Un objecte d'art* á la millor memoria catalana ó castellana sobre 'l tema següent: Medis pera conseguir lo progrés material é intelectual d'aquesta vila.

III. Premi del M. I. senyor don Joan Puig, Rector d'aquesta vila. *Un objecte artístich* al millor estudi bio-bibliogràfic del insigne jurisconsult bisbalench lo doctor Francesch Romaguera.

IV. Premi del Excm. senyor don Joseph Gallart, ex-diputat y avuy senador per Sant Joan de Puerto-Rico, president d'honor d'aquesta Societat. 500 pessetas que s'entregarán al autor de la millor y més complerta y detallada guía d'aquesta vila y son terme, escrita en catalá ó castellá.

V. Premi de don Joaquim Prats y Roquer, president d'honor d'aquesta Societat. 150 pessetas á la millor composició elegíaca á la memoria del insigne patrici y docte literat, don Joseph Coll y Vehí.

VI. Premi del Excm. é Ilm. senyor Vescomte de Vilanova de Cabanyes, president d'honor d'aquesta Societat. *Un objecte artístich* á la millor poesia sobre un fet històrich, de tradició ó costums del Ampurdá.

VII. Premi de la Excm. Diputació Provincial. *Un objecte d'art* á la poesia que ab més inspiració y exactitut històrica cante 'ls fets de qualsevol dels ampurdanesos ilustres que contribuhiren á la reconquesta de las Balears.

VIII. Premi ofert per un individu del Jurat. *Un objecte d'art* al millor estudi crítich històrich y descriptiu, sobre la arquitectura románica en la provincia de Girona.

IX. Premi ofert per un naturalista. *Una joya artística* al millor treball sobre *La Flora del Ampurdá*.

X. Premi de varis jóvens d'aquesta vila. *Un objecte*

d'art á la millor poesia humorística de bon género,    en son defecte    la m  s inspirada poesia l  rica.

BASES:

1.ª Formar  n lo Jurat calificador: Don Ramon E. Bassegoda, *President*.—Don Frederich Rahola.—Don Joseph Franquet y Serra.—Don Narcís Verdager y Call  s.—Don Joaquím Cabot y Rovira, y don Romuald Vidal, *Secretari*.

2.^a Lo Jurat concedirà 'ls accèssits y mencions honoríficas que crega convenient.

3.^a Todas las composicions deur  n ésser rigurosament inèdites y originals.

4.^a Tots los temas pera 'ls quals no 's designe la llengua ab que tenen d'ésser escrits, se compr  n que han d'  r en catal   literari.

5.^a Sols s'entregarán los premis als autors dels treballs llorejats,       las personas que ells deleguen, mentres assistescan, uns    altres, al acte de la festa.

6.^a La Societat se reserva per un any,    comptar des de 'l día de la festa, la propietat de las obras premiadas.

7.^a Los plechs que contingan lo nom dels autors no premiats, se cremar  n en l'acte de la festa.

8.^a Tots los treballs se remeter  n    don Joseph Casagr  n (*Centre Ampurdan  s*), abans del día 3 d'Agost propinent, acompanyats d'un plech clos, que continga 'l nom del autor y porte en lo sobrescrit lo títol y lema de la composició.

9.^a Ab lo present Cartell quedan anulats tots los que s' hajan publicat en fetxa anterior.

Fou escrit y firmat lo present Cartell en La Bisbal al 3 de Joliol de 1893.—Lo President, *Joseph Casagr  n*.—Lo Secretari, *J. Oliveras*.

LO REGIONALISME EN LA PREMSA

COSAS ASSENYALADAS

—LA CAMPANA DE MAMAGALOUNA. Montpeller, 1 de juny: *Viva Mont-Peli  !* per Lou Campan   de service.—4 de juliol: *Felibrige*, per Lous de la CAMPANA.

—ECHOS DE TAMARIS    M  NACO. Toulon, 15 de juny y 4 de juliol: *La province contre Paris*, per Paul Coffini  res.

—EL ATLÁNTICO. Santander, 26 de juny: *Oller en la «Tierruca»*. 27 de juny: *Un cuento de Oller*. 28 de juny: *Una gira*. Articles tots ells endreçats    festejar l'estada de nostre insigne novelista    Santander.

—LA CIGALO D'OR. Montpeller, 1 de juliol: *Mount-Peli   Toulouse e Barcelouno*, per L' Arab  .

—L' OLOTÍ. Olot, 2 de juliol: *Lo regionalisme del Diari de Barcelona*, per A. B. C.

—LO CATALANISTA. Sabadell, 2 de Juliol: *Regionalisme*, per Joan J. Permanyer.—*Sembla que ja es hora,*

per P. C.—*Lo gran argument*, per Sebastià Farn  s. Article reproduït de nostre setmanari.

—LA UN  N VASCO NAVARRA. Bilbao, 2 de juliol: *La autonomia de Irlanda*.

—EL DIARIO CATALAN. Barcelona, 2 de Juliol: *Ripoll*, per F. S. y S.

—LA VANGUARDIA. Barcelona, 3 de juliol: *El monasterio de Ripoll*, per Antoni Aulestia. Traduhit de la *Historia de Catalunya*, 4 de juliol, *Oller en Santander*.

—LA RENAIXENSA. Barcelona, 4 de juliol: *La Autonomia*. Traduhit de la *Voz de Guipúzcoa*. 5 de juliol: *Lo de Ripoll*.—*La literatura catalana    Santander*.—8 de juliol: *Lo Regionalisme gallego*.

—LO SOMATENT. Reus, 4 de Juliol: *Regionalisme*, II, per Joan J. Permanyer. 5 de juliol. *«El Regionalismo»* per Norbert Font y Saguer.

—REVISTA POPULAR. Barcelona, 6 de juliol: *Ripoll*, per F. S. y S. Acompanya    aquest nombre un retrato del Il  m. Morgades.

DIETARI DEL PRINCIPAT

Lo Il  m. prelat de Vich ha rebut del Sant Pare Lleó XIII, la següent lletra ab motiu de la consagració de Santa Maria de Ripoll:

«A Nostre Venerable Germ   Joseph, Bisbe de Vich y Solsona, Lleó PP. XIII.—Venerable Germ  , salut y Benedicció Apost  lica. Reberem ab gran estima y t'agrad  m de tot cor los vots y homenatges expressats en ta carta del 17 d' aquest més, la qual ab afectuós   bol acompanyares. Ab molt gust Nos hem enterat per la mateixa lletra, del goig que Tu y 'ls teus diocessans heu tingut    la vista del present de la Sagrada Imatge de la Reyna del Cel ab que hem volgut sia honrada la Basilica de Ripoll, qual restauració, que molt llohablement emprengueres, felisment has dextat acabada. Y com Nos significas que pera 'l día en que 's celebrar   ab religiosas solemnitats l' acabament d' aquesta obra, desitjas que 'ls fidels que hi assistir  n degudament disposats pugan rebre la Apost  lica Benedicció ab son tresor d' indulgencias, de bon grat conced  m que l' Arquebisbe    Bisbe que celebre aquell día la Missa solemne en la dita Basilica, puga, en Nostre nom, donar la benedicció als presents, servant la fórmula prescrita en lo ceremonial de Bisbes. Mentres inplor  m abundants y saludables fruyts de l' obra que tan oportunament has acabat per lluhiment del cult diví, amoros  ssimament te don  m    Té, al clero y als fidels confiats    ta vigilancia la Benedicció Apost  lica.—Dat    Roma en Sant Pere, als 23 de Juny del any 1893, XVI de Nostre Pontificat.—Lleó PP. XIII.

La «Lliga regional de Manresa» ha volgut portar la seva pedreta al temple de Santa Maria de Ripoll, regalant un artístich y preuat Sant Crist, de bronzo dau-

rat, y que porta la inscripció: «Ofrena á Ripoll». Entremetj d' aquestas paraulas hi ha esmaltat l' escut de la Lliga, format per las armas de la ciutat, y la llegenda «Lliga Regional de Manresa».

Los Excms. é Ilms. Prelats reunits á Ripoll, ab motiu de la consagració del restaurat temple de Santa Maria, han demanat á S. M. l' indult de Maria Nogueira condemnada á mort pe 'l crim comés en Sant Jaume de Frontanyá.

A las festas religiosas que celebrá Vich la setmana passada ab motiu de la commemoració de Sant Miquel dels Sants, hi assistiren los Excms. senyors Arquebisbe de Tarragona y Bisbes de Barcelona, Lleyda, Menorca, Segorb y la Seu. A fi de que lo solemne ofici pogués tenir tota la importancia que la presencia de set prelats reclamava, fou celebrat en la Seu vigatana.

La rebuda que 'l poble de Vich feu á dits prelats, fou entusiasta, havent sortit á rebre'ls á l' estació l' Ajuntament en corporació y tot lo mes notable de la ciutat.

Per disposició del Ajuntament, la banda municipal vigatana doná una serenata á sas Ilustríssimas.

Pera constituir la directiva del Ateneu Barcelonés pera l' exercici de 1893 á 1894, foren elegits lo dia 1 del corrent los Srs. següents: president, don Joseph Pella y Forgas; vice-president, D. Gayetá Buhigas y Monrabá; secretari general, D. Ildefons Sunyol; vice-secretari, D. Felip Dalmases y Gil; tresorer, D. Enrich Collaso; comptador, D. Albert Batlle; bibliotecari, don Frederich Armenter; conservador, D. Norbert de Llinás; vocals, D. Joseph Torres y Argullol, D. Joaquím Fiter y Cava, D. Ricart Torralba, D. Ferrán M. Perpinyá, D. Joseph Feu y Junyent, D. Ramón Altayó y D. Joseph Domenech y Estapá.

En la sessió celebrada 'l 30 del passat per la real Academia de Ciencias y arts de Barcelona, l' academich D. Lluís M.ª Vidal llegí una nota titulada «Mes monuments megalítics de Catalunya en que 's descriuen onze dólmens y alguns menhirs que ha descobert en lo Pirineu de las provincias de Lleyda y Girona, ab qual descobriment ha vingut á allargarse la llista del monuments d' aquesta mena que 's conexían á Catalunya».

Lo periódich *Paz y Tregua*, botlletí oficial dels Sometents armats de Catalunya, anuncia en son darrer nombre, corresponent al mes de juny, la publicació de la biografia del ilustre capdill del Bruch, don Antoni Franch y Estalella.

Al mateix temps anuncia que, quan sas preferents atencions ho permetan, publicará axís mateix alguns

documents històrics ó literaris d' interès per la institució, ensemps que altrás biografías dels capdills que han manat los sometents catalans en diferents épocas.

La premsa de Vich proposa que 's donga 'l nom del Excm. senyor Morgades á un dels carrers ó plaças d' aquella, ciutat honrantse axís ella mateixa al rendir testimoni d' agraïment al insigne prelat que ab tant bon acert fou nombrat fill adoptiu de Vich, que tant ha fet pera aquella capital de la montanya.

Fora de desitjar que l' Ajuntament de Vich recullís la idea y la realisés.

Un d' aquests días ha de veure la llum pública lo quadern primer, de 200 planas, del *Catálogo del Museo arqueológico artístico episcopal de Vich*.

Cridá l' atenció, durant las festas de Ripoll, una rica bandera votiva, penjada en la nau central de la iglesia restaurada, presentalla de l' Associació artístich-arqueològica de Mataró. Figura un fris romanich d' abont penjan las quatre barras catalanas, tancadas dintre d' orlas, també románicas. En una cara hi ha la imatge de Sant Jordi y en l' altra la de Santa Maria de Ripoll.

En l' aureola que enquadra la imatge de la Verge, s' hi llegeix la inscripció:

*Regina de Catalunya,
- Tornaunos la llibertat.*

tornada d' una poesia del mestre en gay saber don Terenci Thos y Codina.

En lo fris superior s' hi llegeix la següent inscripció en una cara: «Presentalla de l' Associació artístich arqueològica de la ciutat de Mataró á Santa Maria de Ripoll». En l' altra: «Any del Senyor XDCCCXCIII, quarta dedicació del temple en los jorns de la renaixensa de la patria».

La obra ha estat executada á Mataró, treballanthi, per amor á Deu y á la patria, distingidas senyoras y senyoretas. Ha estat projectada pe 'ls ilustrats arquitectes D. Emili Cabanyes y D. Joseph Puig y Cádafelh, que han fet verdaderament una obra espléndida.

Ha passat á millor vida, la Sra. D.ª Ramona Pallarola y Ribas, mare de nostre benvolgut amich, D. Joaquím Valls y Pallerola.

De tot cor acompanyám á nostre amich y á sa atribulada familia, en lo dol que sent per tan irreparable pèrdua, no duplant que en sa fonda fé cristiana hi trobaran la necessaria conformitat. Lo cel los hi concedesca molts anys de vida per encomanarla á Deu.